

SANATORIS

Urgent necessitat de la creació de sanatoris marítims a Catalunya pel tractament de les tuberculosis quirúrgiques

pel Dr. E. RIBAS i RIBAS, de Barcelona

La tuberculosi quirúrgica abunda extraordinàriament; sense exagerar podem dir, a jutjar pel contingent de malalts de l'Hospital de Sta. Creu, que la tercera part dels malalts quirúrgics són tuberculosos.

El tractament conservador va guanyant terreny i dins de les altes i baixes dels diferents tractaments aconsellats, sols un és aprovat unànimament i és la cura pels medis físics, reunint tals ventatges de modo preferent la cura marítima.

La bondat del sanatori marítim ho demostren els fets. Richard i Rusel preconitzaren la cura marítima integral, creant el Dr. Latham en 1791 el primer sanatori marítim en Maigata i dès de 1882 en Italia s'han creat, gracies als esforços de Barellai, 20 hospitals marítims. França conta amb més de 28 hospitals marítims, donant un contingent de curacions mai superat ni igualat per cap altre tractament; i que la curació és definitiva ho proven les estadístiques, en Lerome del sanatori de Banyuls diu que de 95 malalts, 10 anys després de sortir del sanatori, 70 eren definitivament curats; i l'estadística de Rafuaes sobre 843

sortits curats, la curació fou definitiva en les tres quartes parts.

Un moment va existir, en que's va creure que'l sanatori havia fracassat, puig els resultats eren força dolents, degut a que arribaven al sanatori els malalts greus, incurables i el sanatori no ressucita morts. El sanatori, és cert, está indicat sempre, però de preferència per a *els pretuberculosos, per les lesions inicials*. La creació de sanatoris marítims és una necessitat urgenta i resolta en tots els països.—Sòls mirant al mapa d'Europa, s'hi veuen no més dos païssos orfens de Sanatoris marítims—Espanya i Turquia.

Sòls aquí, per motius que jo no vull esbrinar, estém com estavem sense realitzar-se tals mides salvadores, precisament aquí on disposém de condicions privilegiades per nostra situació geogràfica. Es precis, doncs, que la classe mèdica aixequi la veu i demani la creació de sanatoris. Seria injust si aquí no cités els esforços de venerables patricis que en diferents ocasions s'ocuparen de fer opinió. Els doctors Basols, Soley, Salvat i Roig han fet obra meritoria, que devém continuar tots a mida de nostres forces. El Dr. Guerra, que m'ha precedit en l'ús de la paraula, portant en aquest Congrés una ponència sobre sanatoris marítims, amb la seva eloqüència i erudició crec haurá convençut als més refractaris.

A Espanya, en Tolosa Latour, ha sigut el que amb més fé i constància ha clamat en prò del sanatori i en tots els congressos de tuberculossi espanyols s'han formulat conclusions demanant als poders públics la creació de sanatoris.—Fins ara a Espanya n'hi han dos de l'Estat a la Corunya i Santander i encara temporals.—La Diputació de Vizcaya ha creat el de Gorkitz. Aquí a Catalunya res tenim, però seria injust no citar el nom del doctor Giró, director d'un petit sanatori a la Barceloneta. Es un esforç particular, que devém fortament aplaudir.

La creació de sanatoris no és sòls un problema mèdic a resoldre, és sobre tot un problema social. No s'oblidi que la tuberculossi quirúrgica dóna el major contingent de deformatats, de incapacitats, que un tractament marítim evitaria i disminuiria. Abandonar tal qüestió, apart de confinar als tuberculosos als Hospitals urbans, és donar a la societat invàlits, que reclamarán justament Hospicis, Cases de Caritat, etz. Un fet importantíssim, que's deu tenir present i és que'l sanatori per a esser útil deu esser *permanent* i deu tenir anexe un Hospital per a les

necessitats més urgents i tallers on segons les capacitats funcionals puguin dedicar-se als treballs convenients i retornar els malalts útils a la societat.

En front de tal problema d'índole mèdico-social resólt ja en tots els països, menys aquí, creiém un deurer, aixecar la veu en aquest primer Congrés de Metges de la Llengua Catalana, per a que l'Assamblea formuli una conclusió per a elevar-la a les Diputacions i Ajuntaments de Catalunya, demananant l'urgent necessitat de la creació de sanatoris marítims.
